

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ МОМС ЩОДО РОБОТИ УКРАЇНСЬКИХ АСИСТЕНТІВ ПЕДАГОГА (УКР АП) У ШКОЛАХ

Метою цієї методичної рекомендації є стисло окреслити передумови роботи українських асистентів педагога у школах та зміст їхньої роботи з одного боку з точки зору керівництва школи, а з іншого боку з точки зору самих українських асистентів педагога¹.

Методичні рекомендації впливають з [матеріалу](#), який визначає умови фінансування українських асистентів педагога у школах у 2022 році, а також є відправною точкою для продовження фінансування у 2023 році.

КВАЛІФІКАЦІЙНІ ПЕРЕДУМОВИ УКР АП

Асистент педагога є педагогічним працівником і повинен відповідати **професійній кваліфікації**, встановленій для асистента педагога. Більш детальна інформація міститься в [Інформації про можливості працевлаштування громадян України на посади педагогічних працівників](#).

Якщо школа використовує [додаткові кошти, надані Міністерством освіти, молоді та спорту](#) на українських асистентів педагога, то цей асистент має відповідати професійній кваліфікації згідно з абзацом 1 § 20 Закону про педагогічних працівників.

Знання чеської мови перевіряється тільки через співбесіду з директором школи. Для того, щоб співпраця всіх учасників школи функціонувала ефективно, принаймні початкове знання чеської мови є необхідною умовою для УКР АП.

Роль УКР АП у школі

На першому етапі основна роль УКР АП полягає в ознайомленні дитини/учня-іноземця² зі шкільним середовищем, з його/її правами та обов'язками, а також у підтримці дитини/учня у відчутті безпеки та довіри в школі. УКР АП надає безпосередню підтримку цим дітям та учням у навчанні, надає методичну підтримку вчителям, допомагає усунути мовні та культурні бар'єри в класі та школі, прагне створити позитивний клімат у класі та співпрацює з родинами цих дітей/ учнів. Він забезпечує зворотній зв'язок для всіх учасників щодо того, як прогресує інтеграція дитини/учня.

УКР АП з точки зору керівництва школи

Дирекція школи повинна **створити** в школі **відповідні умови** для діяльності УКР АП, тобто, ознайомити його з усією важливою інформацією, надати йому відповідну підготовку для його роботи та запропонувати допомогу у вирішенні будь-якої проблеми, якщо це необхідно.

УКР АП з точки зору педагогічних працівників

Метою наявності УКР АП є підтримка інтеграції дитини/учня, яка має адаптуватися до нового середовища, та підтримка вчителя, який працює в даному класі. Якщо співпраця добре налагоджена, вона приносить користь усім учасникам і зменшує навантаження на вчителя, який може повністю зосередитися на освіті, яка водночас може бути більш індивідуалізованою.

Для майбутньої співпраці необхідно, щоб вчитель і асистент чітко визначили коло діяльності, яка очікується від асистента, і що, з іншого боку, є діяльністю, яка не належить асистенту.

У початковій школі вчитель і асистент повинні мати можливість разом готуватися до уроків і задовольняти освітні потреби конкретних учнів. Ідеально приділяти деякий час щодня після занять, щоб оцінити роботу учнів за даний день і спланувати роботу на наступний день. Асистент повинен завжди знати, чому буде присвячений урок в цей день, над чим і як він буде працювати з учнями.

¹ Підготовлено за матеріалом «Короткий довідник для асистентів супроводу дітей та учнів з України» (НПІ ЧР, 2022)

² Іноземець – це особа, якій надано тимчасовий захист у Чехії у зв'язку з війною в Україні

Очікувані заходи від УКР АП:

Роль українського педагога в конкретному класі може бути різною не лише в окремих школах, а й у межах однієї школи. Діяльність УКР АП у дошкільній освіті, на першому чи другому ступені початкової школи чи в середній школі дуже різна. Загалом можна констатувати, що завданням УКР АП є, головним чином:

- ознайомлення дитини/учня зі шкільним середовищем та всією важливою інформацією про школу (шкільні та класні правила, розклад занять, розпорядок дня, організація навчального року, шкільне харчування, шкільна група, гуртки, правила оцінювання, необхідні посібники тощо).
- планування уроків у співпраці з учителем (початкова, середня школа)
- підготовка методичних засобів і засобів навчання
- співпраця з учителями окремих предметів (початкова, середня школа)
- мотивація дітей/учнів-іноземців до класного колективу та навчання
- допомога в подоланні мовного бар'єру
- робота з дитиною/учнем за завданням учителя
- попередження вчителя про різноманітні проблеми дитини/учня та співпраця у пошуку рішень
- допомога учням з домашніми завданнями (початкова, середня школа)
- спілкування з законними представниками:
 - пояснити основні відмінності чеської системи освіти від української,
 - ознайомити їх з усією важливою інформацією про школу, шкільну групу, шкільне харчування, гуртки тощо,
 - постійно консультиватися щодо освітніх потреб та прогресу дитини/учня,
 - при необхідності передати контакти експертам (шкільному психологу, педагогічному раднику тощо.)

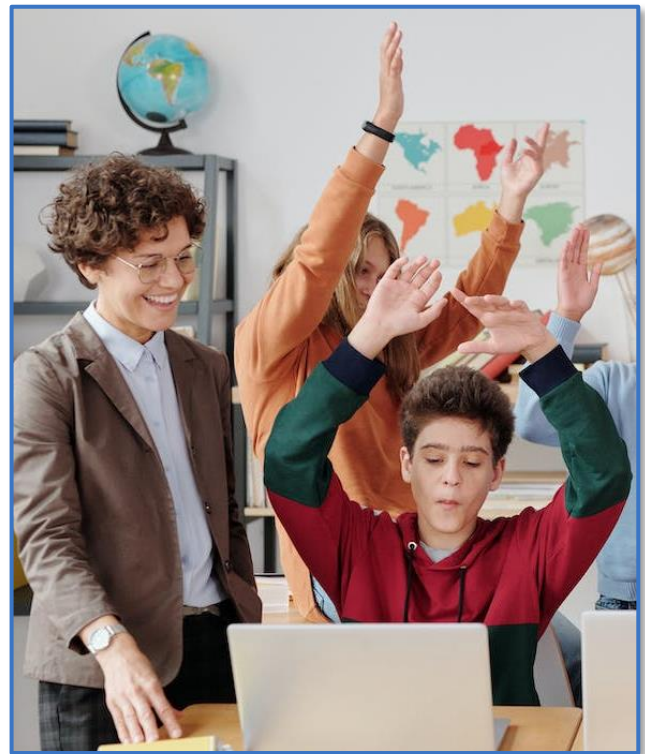
Зокрема, поза компетенцією УКР АП є:

- самостійне планування та організація навчання
- самостійне навчання дітей/учнів (в аудиторній або позакласній групі)

- навчання українських дітей/учнів чеською мовою
- вирішення освітніх проблем (роль УКР АП лише допоміжна)
- оцінювання учнів

Можливість подальшого навчання для УКР АП

- **НПІ ЧР** – <https://www.npi.cz/vzdelavani>
- **Люди в біді** – [онлайн-курси](#) чеської мови для українських асистентів педагога
- **Центр інтеграції іноземці** – [онлайн-курси](#) чеської мови
- Діяльність неприбуткових та інших організацій

Посилання на інші методичні матеріали:

- <https://ukrajina.npi.cz/files/strucny-pruvodce-ap.pdf>
- <https://ukrajina.npi.cz>
- <https://inkluzivniskola.cz/publikace-pro-dap>